

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุณค่าของวิทยุโรงเรียน

เรื่องประโยชน์หรือคุณค่าของวิทยุโรงเรียนนั้น ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าไว้หลายท่าน แต่เนื้อหาใจความส่วนใหญ่ เหมือน ๆ กันดังนี้

James s. kinder¹ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวิทยุว่า

1. สะดวกและประหยัดในการที่จะนำครูผู้ชำนาญในการสอน หรือผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชาต่าง ๆ เขามาสู่ห้องเรียน ซึ่งหมายถึงเด็กนักเรียนมีโอกาสที่จะได้เรียนกับครูผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง หรือได้เรียนกับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในบางวิชาโดยตรง
2. บทเรียนทางวิทยุเราสามารถบันทึกไว้ฟังได้ในโอกาสหลัง
3. วิทยุสามารถไปไกลไกลทุกหนทุกแห่ง เข้าถึงคนได้จำนวนมากที่สุด และทุกประเภทรวมทั้งผู้อ่านหนังสือไม่ออกทำให้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่อยู่ในชนบททางไกล
4. เวลาว่างไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน นอกห้องเรียนก็มีโอกาสฟังได้เสมอ
5. เป็นสื่อที่ค่อนข้างหนึ่งที่สามารถถ่ายทอดเหตุการณ์ในอดีตและเหตุการณ์พิเศษในปัจจุบันได้อย่างรวดเร็ว
6. เป็นสื่ออย่างดีในการถ่ายทอดเกี่ยวกับคนตรี
7. เป็นสื่ออย่างดีพิเศษในการช่วยให้เด็กมีส่วนร่วมในการเตรียมบทเรียน
8. ไร้ขีดทุกสถานที่
9. ประหยัดค่าใช้จ่าย
10. ไร้ค่าใช้จ่ายเพียงแต่หมั่นป้อนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

¹James.S Kinder, Using Audio-Visual Materials In Education,

หลักการใช้วิทยุโรงเรียน

อุปกรณ์การสอนทุกอย่างถ้าหากไม่รู้ไม่เข้าใจวิธีการใช้ และนำไปใช้อย่างถูกต้องแล้ว อุปกรณ์นั้นก็จะไม่เกิดคุณค่าต่อการเรียนการสอนแต่อย่างใด ตรงกันข้ามจะเป็นการทำให้เสียเวลาเรียนของนักเรียนไปเปล่า ๆ

จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้ใช้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการใช้วิทยุโรงเรียนอย่างดีพอ

McKown² ได้เสนอแนะหลักการใช้วิทยุโรงเรียนเพื่อให้ได้ผลดีไว้ดังนี้

1. อย่าใช้รายการวิทยุสอนแทนครู แต่จงใช้เพื่อช่วยครูสอนเท่านั้น
2. ต้องเลือกรายการให้เหมาะสม เช่น พิจารณาวารายการนั้นตรงกับความมุ่งหมายหรือเปล่า เด็กจะสนใจหรือไม่ เนื้อหามีความถูกต้องเพียงไร เป็นต้น
3. ต้องเตรียมตัวครูและเด็กให้พร้อมก่อนที่จะรับฟัง
4. ไม่ควรรับฟังในห้องประชุมหรือห้องใหญ่ ๆ ถ้าไม่จำเป็น
5. ควรใช้อุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบช่วยในการรับฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้น
6. ระวังให้เด็กฟังอย่างตั้งใจ
7. อย่ารับฟังรายการวิทยุบ่อยหรือถี่มากเกินไป เพราะอาจจะทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายได้
8. หลังรับฟังรายการ ต้องมีกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น การอภิปราย การเขียนรายงาน การค้นคว้าเพิ่มเติม เป็นต้น

²McKown, H.C., Audio-Visual Aids to Instruction, (New York: McGraw-Hill Book Co.), pp. 294-303.

9. ควรมอบหมายให้เด็กรับฟังรายการวิทยุที่บ้าน เพราะรายการวิทยุที่
บางรายการไม่ได้กระจายเสียงในเวลาเรียน
10. ต้องมีการวัดผลเป็นประจำทุกครั้งที่รับฟัง
การสอนด้วยวิทยุโรงเรียนมีลำดับขั้นดังนี้³

ลำดับที่ 1 การเตรียมงานก่อนรับฟังรายการ มีสิ่งที่ครูจะต้องเตรียม 4 อย่าง

คือ

- ก. เตรียมงานของครูเองให้พร้อม เช่น ศึกษาคู่มือฟังชั่วโมงครู วางแผนการสอน
ล่วงหน้า จัดหาอุปกรณ์การสอนไว้ให้ครบ หัดร้องเพลงให้คล่องล่วงหน้า
 ฯลฯ
- ข. จูงใจเด็กให้อยากฟังก่อนถึงวันฟังรายการ ครูอาจใช้อุปกรณ์บางอย่างช่วย
จูงใจ เช่น ภาพ เพลง หุ่นจำลอง ตุ๊กตา แผนที่ ตัวอย่าง ของจริง ฯลฯ
- ค. จัดชั้นเรียนให้เหมาะกับการรับฟัง เช่น จัดเป็นรูปตัว ฮ (ยู) หรือเป็นรูป
ครึ่งวงกลมก็ได้
- ง. อภิปรายก่อนฟังรายการเล็กน้อย เพื่อซักซ้อมความมุ่งหมาย หน้าที่ที่กำหนด
ไว้ว่าใครจะทำอะไรในระหว่างฟังรายการ ตลอดจนมารยาทในการฟัง ฯลฯ

ลำดับที่ 2 การปฏิบัติระหว่างรับฟังรายการครูควรปฏิบัติดังนี้

- ก. ฟังร่วมกับเด็กอย่างตั้งใจ
- ข. บันทึกข้อสังเกตไว้ชี้แจงภายหลังรับฟังรายการ
- ค. ช่วยเหลือเด็กปฏิบัติตามคำสั่งของวิทยุให้ถูกต้อง

³ กองเผยแพร่การศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, วิทยุโรงเรียน : หลักการและ
วิธีสอน, (พระนคร : โรงพิมพ์สงเสริมอาชีพ), หน้า 30-42.

ง. ปฏิบัติตามที่วิทยุขอร้องไห้ปฏิบัติ เช่น โทรร้องเพลงนำเด็ก หรือช่วยเคาะ
 จังหวะ เป็นต้น 004281

ลำดับที่ 3 การประกอบกิจกรรมต่อเนื่องหลังฟังรายการ หลังรับฟังรายการ
 มีงานสำคัญที่ครูจะต้องทำ 2 อย่าง คือ

ก. ต้องให้เด็กอภิปรายทันทีที่จบรายการ การอภิปรายต้องมีความมุ่งหมายที่ดี
 และนำอภิปรายให้ถึงจุดมุ่งหมายนั้น ๆ ไม่ใช่คุยกันอย่างไม่มีแนวทางอันใด

ความมุ่งหมายของการอภิปรายหลังรับฟังรายการ

1. ช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราว ลำดับเรื่องหรือหัวข้อสำคัญของรายการดีขึ้น
2. ช่วยให้เด็กเข้าใจความหมายของคำยากบางคำให้ชัดเจนขึ้น
3. ช่วยแก้ข้อเข้าใจผิดบางประการ หากเด็กบางคนเกิดความเข้าใจผิด
4. ช่วยให้เด็กได้ร่วมกันประเมินผลการฟังรายการที่จบไปแล้วว่า รายการนี้
 ช่วยให้เราได้ประสบการณ์ใหม่อย่างไร
5. ช่วยจูงใจให้เด็กอยากประกอบกิจกรรมต่อเนื่องต่อไป หรือจูงใจให้สนใจที่
 จะเรียนหน่วยเรียนใหม่ต่อไป

ข. ชักจูงและส่งเสริมให้เด็กร่วมกันประกอบกิจกรรมต่อเนื่องที่มีความสัมพันธ์กับ
 เรื่องที่ฟังจากวิทยุและอยู่ในศูนย์สนใจอันเดียวกับที่เด็กในชั้นเรียนร่วมกัน

การวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

การวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้วิทยุโรงเรียนในภาคศึกษา 6 ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัย
 ไว้ การวิจัยเรื่องวิทยุโรงเรียนที่มีผู้ทำไว้แล้ว ส่วนมากจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหา และ
 ผลของการเรียนจากวิทยุโรงเรียนในวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ และมีขอบเขตอยู่ภายใน
 นครหลวงกรุงเทพธนบุรีเท่านั้น การวิจัยดังกล่าวมีดังนี้

ในปี พ.ศ. 2503 ดวงจันทร์ ดิรพันธุ์⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้วิทยุโรงเรียนในการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย" โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงวิธีดำเนินงานและปัญหาต่าง ๆ ในการใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการสอนภาษาอังกฤษ ในการวิจัยใช้ครูจาก 5 โรงเรียนในจังหวัดพระนครเป็นตัวอย่างประชากร โดยให้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนจำอะไรได้ เฉพาะในขณะที่รับฟังเท่านั้น ภายหลังจากเลิกทางวิทยุแล้ว นักเรียนก็มีสภาพเหมือนเดิม คือยังอ่านผิดและใช้คำไม่ถูก
2. นักเรียนไม่สนใจบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ แต่จะสนใจเฉพาะเพลงเท่านั้น
3. บทเรียนมีเนื้อหามาก ไม่สัมพันธ์กับการสอนของครูในชั้นเรียน และการอธิบายไม่แจ่มแจ้ง
4. วิทยุโรงเรียนมีไม่พอ มีเสียงรบกวน รับฟังไม่ชัดเจน
5. ครูมีความลำบากใจในขณะที่รับฟัง ได้รับความลำบากในการเตรียมตัว
6. ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการใช้วิทยุโรงเรียน
7. การอบรมครูมีน้อย
8. ไม่ค่อยมีการติดตามผลในการใช้วิทยุโรงเรียน

ในปี พ.ศ. 2504 โสภา หนักัทตกรรม⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเกี่ยวกับการใช้วิทยุโรงเรียนเป็นอุปกรณ์การสอนสังคมศึกษาในชั้นประถม ในเขตจังหวัดพระนคร ชนบุรี" ผลของการวิจัยพบว่า

การสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นประถมศึกษาตอนต้นโดยใช้วิทยุเป็นอุปกรณ์นั้นได้ผลดีที่น่าพอใจ แต่ก็ยังมีอุปสรรคหลายประการได้แก่

⁴ดวงจันทร์ ดิรพันธุ์, "การใช้วิทยุโรงเรียนในการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย, (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2503)

⁵โสภา หนักัทตกรรม "การศึกษาเกี่ยวกับการใช้วิทยุโรงเรียนเป็นอุปกรณ์การสอนสังคมศึกษาในชั้นประถม," (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2504)

1. ไม่สามารถหาภาพที่เหมาะสมมาประกอบบทเรียนได้
2. เด็กนักเรียนไม่ค่อยสนใจเรียน เพราะห้องรับฟังแคบเกินไป และสิ่งแวดล้อมห้องรับฟังไม่ดี
3. เครื่องรับฟังมีคุณภาพไม่ดี
4. ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการใช้วิทยุโรงเรียน
5. ครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับการนิเทศจากเจ้าหน้าที่วิทยุโรงเรียน

ในปีเดียวกันนี้ มาลีณี สิริจิตกร⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเกี่ยวกับการสอนชั้นรองคนตรีในชั้นประถมศึกษาโดยอาศัยวิทยุโรงเรียนเป็นอุปกรณ์" มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบความรู้ความสนใจของเด็กนักเรียน จากการเรียนโดยทางวิทยุ และเพื่อศึกษาบทบาทของครูผู้สอนว่าจะมีความสำคัญเพียงใด ผลของการวิจัยพบว่า เด็กเกิดการเรียนรู้ในวิชาชั้นรองคนตรีค่อนข้างดี อายุของครูผู้สอนมีความสำคัญต่อการสอนวิชาชั้นรองคนตรี ครูที่มีอายุระหว่าง 20 - 29 ปี จะสอนได้มีประสิทธิภาพดีกว่าครูที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป

ในด้านปัญหาพบว่า

1. อุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอ
2. บทเรียนวิทยุบางรายการยากเกินไป
3. เสียงรับฟังไม่ชัดเจนในบางโรงเรียน
4. ครูส่วนมากไม่ได้ฟังชั่วโมงครู
5. ครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเรื่องการใช้วิทยุโรงเรียน

จากผลการวิจัยการใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และวิชาชั้นรองคนตรี ที่กล่าวมาแล้ว จะพบปัญหาคล้าย ๆ กันในเรื่องอุปกรณ์การสอนมีไม่

⁶มาลีณี สิริจิตกร, "การศึกษาเกี่ยวกับการสอนชั้นรองคนตรีในชั้นประถมศึกษาโดยอาศัยวิทยุโรงเรียนเป็นอุปกรณ์," (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2504)

พอ เครื่องรับฟังคุณภาพไม่ดี และครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในหลักการใช้วิทยุโรงเรียน

ในปี พ.ศ. 2507 นิสิตปริญญาโทปีที่ 2⁷ แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ทำการสัมมนาเรื่อง "บทบาทของสื่อมวลชนต่อการศึกษา" ได้สรุปผลเกี่ยวกับวิทยุโรงเรียนว่า การใช้วิทยุให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษายังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ซึ่งขึ้นอยู่กับปัญหาหลายประการ เป็นต้นว่า

1. ครูส่วนมากยังไม่รู้จัก ใช้วิทยุเพื่อการศึกษา
2. สถานีวิทยุศึกษามีกำลังส่งน้อย มีคลื่นรบกวน
3. ตารางเรียนในโรงเรียนไม่ตรงกับตารางออกอากาศของบทเรียนวิทยุ

ในปีเดียวกันนี้ วิชา มงคลประสิทธิ์⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7" โดยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อนักเรียนในทางวิทยาศาสตร์ เพื่อทราบทัศนคติของนักเรียนและคุณค่าของสื่อมวลชน

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามและทำการสัมภาษณ์นักเรียน 80 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนักเรียน 120 คน จากโรงเรียนวัดธาตุทอง

ผลการวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมพบว่า จากการฟังวิทยุ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ทำให้ได้รับความรู้รอบตัวกว้างขวาง มีความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น และทำให้สนใจที่จะค้นคว้าหนังสือวิทยาศาสตร์อ่านเพิ่มเติมจากที่ได้ฟังมา

⁷ นิสิตปริญญาโทปีที่ 2, "บทบาทของสื่อสารมวลชนต่อการศึกษา", รายงานการสัมมนาประกอบวิชา Seminar in A.V. Communication, (แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507).

⁸ วิชา มงคลประสิทธิ์, "อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7", (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507).

ในปี พ.ศ. 2509 สุภา ช่างโชติ⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดพระนคร" มีความมุ่งหมายเพื่อสำรวจว่านักเรียนได้รับความรู้ทางกานสังคมจากสื่อมวลชนหรือไม่เพียงใด เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดำเนินการโดยใช้นักเรียนชาย 207 คน นักเรียนหญิง 205 คน จากโรงเรียนอาชีว 5 โรงเรียน ในจังหวัดพระนคร ผลการวิจัยในค่านวิทย์ปรากฏว่า

1. นักเรียนชายหญิงส่วนใหญ่เห็นว่าการฟังวิทยุช่วยให้ได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน
2. ช่วยเพิ่มความรู้อบตัวมากขึ้น
3. ช่วยให้ผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาคืบหน้าขึ้นพอสมควร

สมศรี ศรีประไพ¹⁰ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและธนบุรี" เมื่อปีการศึกษา 2512 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการใช้สื่อมวลชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์

ประชากร เป็นนักเรียน ชั้น ม.ศ. 4, 5 ในโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาลในพระนคร ธนบุรี จำนวน 612 คนจาก 12 โรงเรียน ผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องวิทยุมีดังนี้

⁹สุภา ช่างโชติ, "การศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดพระนคร," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509)

¹⁰สมศรี ศรีประไพ, "อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและธนบุรี," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512)

1. นักเรียนชายหญิงใช้วิทยุ เป็นแหล่งวิทยาการเพื่อการศึกษาปานกลาง
2. นักเรียนชาย หญิง เห็นว่าวิทยุให้ความรู้ และนำมาใช้ในบทเรียนได้พอสมควร
3. การฟังวิทยุทำให้ได้รับความรู้และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์กว้างขวางขึ้น

ในปี พ.ศ. 2512 สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์¹¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาและอุปสรรคในการใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการสอนของโรงเรียนในเขตจังหวัดพระนคร-ธนบุรี" เพื่อทราบวิธีการใช้ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของครูวิทยุโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามกับครูที่ใช้วิทยุโรงเรียนจำนวน 40 โรงเรียนในพระนครและธนบุรี

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการใช้วิทยุโรงเรียนมีดังนี้

1. อุปกรณ์ประกอบการสอนมีไม่เพียงพอ
2. ไม่มีห้องรับฟังโดยเฉพาะ
3. เครื่องรับฟังมีไม่พอ
4. จำนวนนักเรียนที่รับฟังในชั้นมีมากเกินไป
5. ตารางสอนในโรงเรียนไม่ตรงกับตารางออกอากาศของบทเรียนวิทยุ
6. ครูส่วนมากไม่ได้ฟังชั่วโมงครูก่อนสอนใดครบทุกรายการ เพราะบางครั้งชั่วโมงครูตรงกับเวลาที่ต้องทำงานอย่างอื่น

การวิจัยในต่างประเทศ

ในต่างประเทศมีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวิทยุไว้หลายเรื่องดังนี้

¹¹สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์, "ปัญหาและอุปสรรคในการใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการสอนในเขตจังหวัดพระนคร-ธนบุรี," (ปริชญานพนธ์ มหามบัณฑิต วิทยาลัย วิชาการศึกษาประสานมิตร, 2512)

James.S Kinder¹² ได้กล่าวถึงปัญหาหรือข้อเสียอันเกิดจากการใช้วิทยุ
โรงเรียนไว้ว่า

1. ตารางสอนในโรงเรียนไม่ตรงกับตารางออกอากาศเป็นส่วนมาก
2. ครูและนักเรียนมีความเข้าใจรายการวิทยุมีความสำคัญเป็นอันดับสองรอง
จากโทรทัศน์
3. เป็นสื่อที่ไร้แต่การฟังเพียงอย่างเดียว
4. เป็นสื่อในการถ่ายทอดทางเดียว (One - Way Communication)

Edgar Dale¹³ กล่าวว่าวิธีการใช้วิทยุโรงเรียนมักพบปัญหาต่าง ๆ คือ

1. ผู้ฟังจะต้องมีสมาธิอย่างเต็มที่ เพราะจะรับรู้ได้จากการฟังเพียงอย่าง
เดียว
2. การสอนโดยวิทยุ เป็นการสื่อความหมายทางเดียวเด็กไม่สามารถซักถาม
หรือโต้ตอบอะไรได้
3. เวลาออกอากาศของบทเรียนส่วนมากจะไม่ตรงกับตารางสอน
4. มีปัญหาเรื่องการบริหาร ต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ ให้สามารถรับ
ฟังได้ตรงเวลาตามที่ต้องการ
5. เมื่อจบรายการแล้วไม่สามารถย้อนกลับมาฟังอีกได้นอกจากจะได้นับถือเทปไว้

¹²James S. Kinder, Audio-Visual Materials In Education, (New
York: American Book Company, 1965), pp. 82-83.

¹³Edgar Dale, Audiovisual Methods in Teaching, (New York: The
Dryden Press, 1969), pp. 489-490

Willey¹⁴ ได้กล่าวถึงข้อบกพร่องของการใช้วิทยุเพื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. รายการออกอากาศของบทเรียนวิทยุไม่ตรงกับตารางสอน และบทเรียนบางเรื่อง--โรงเรียนบางแห่งยังสอนไม่ถึง ทำให้ไม่สามารถจะรับฟังได้
2. มีความลำบากในการจัดรายการออกอากาศใหม่ เนื้อหาตรงกับเนื้อหาของโรงเรียนที่กำลังเรียนอยู่ เพราะโรงเรียนแต่ละแห่งจะสอนได้ไม่เท่ากัน
3. ครูบางคนไม่มีความรู้ในการใช้วิทยุโรงเรียนทำให้การสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร
4. ในขณะที่เรียน นักเรียนได้แต่รับฟังเพียงอย่างเดียว ไม่มีโอกาสได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น

สำหรับ Mckown¹⁵ ได้พูดถึงปัญหาการใช้วิทยุโรงเรียนเพียงสองประการ คือ ปริมาณเครื่องรับไม่พอ และตารางออกอากาศไม่ตรงกับตารางสอน

Theodor Huebener¹⁶ บอกว่าการใช้วิทยุมีข้อเสียหรือปัญหา คือเป็นการสื่อความหมายเพียงทางเดียว (one - way communication) และการรับฟังจะต้องมีสมาธิ หรือตั้งใจฟังอย่างแท้จริงจึงจะได้ผล

¹⁴Roy De Verl, Willey, Radio in Elementary Education, (Boston: D.C. Heath and Company, 1948), p. 27

¹⁵Mckown, H.C, Audio-Visual Aids to Instruction, (New York: McGraw-Hill Book Co., 1949), pp. 284-286.

¹⁶Theodor Huebener, Audio-Visual Techniques in Teaching Foreign Languages, (New York: New York University Press, 1967), pp. 72-73.

Alami¹⁷ ได้ศึกษาปัญหาของประเทศจอร์แดน เพื่อต้องการวิเคราะห์ปัญหาสำคัญ ๆ ทางการศึกษาที่กำลังจัดอยู่ปัญหานี้ อาจจะแก้ไขให้ลดลงได้ จากการตั้งศูนย์บริการฝึกหัดบุคคลากรในสถานวิทยุขึ้น เพื่อจะได้ใช้บุคคลเหล่านั้นไปปฏิบัติงานในโรงเรียนต่าง ๆ เขาใช้แบบสอบถาม 3 ชุด กับบุคคล 3 กลุ่ม คือ ผู้ตรวจการกระทรวงศึกษาธิการ ครูใหญ่ และครูผู้สอน

สรุปได้ว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจาก

1. จำนวนนักเรียนในชั้นส่วนใหญ่มีมากเกินไป คือ ชั้นละ 40 - 80 คน
2. การฝึกอบรมครูเรื่องวิทยุโรงเรียนใช้เวลาสั้นเกินไป และครูที่ได้รับการอบรมทางคานนี้โดยตรงไม่มี
3. โรงเรียนทั่วไปในจอร์แดนยังขาดแคลนอุปกรณ์การสอนเป็นจำนวนมาก
4. การนิเทศการศึกษาของครูใหญ่และผู้ตรวจการกระทรวงศึกษามีน้อย

N.H.K.¹⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลของการฟังวิทยุภาคภาษาอังกฤษในชั้นเรียน" เพื่อวัดผลวิทยุ การศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อช่วยทบทวน เนื้อหาบทเรียนภาษาอังกฤษ

ในการทดลองใช้ประชากร 534 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม อย่างละ 6 กลุ่ม กลุ่มทดลองให้ฟังบทเรียนภาษาอังกฤษครั้งละ 15 นาที อีกกลุ่มหนึ่งสอนโดยใช้ตำราเพียงอย่างเดียว ทำการทดสอบทุกครั้งที่ยี่เรียนตลอดเวลา 3 เดือน

¹⁷F. Adawia, Alami, "A study of the Educational Promblem in Jordan as a Basis for the Establishment of a National In-School Radio Service," Dissertation Abstracts, (March, 1965, Vol 25), p.5035

¹⁸N.H.K. Radio Television Cultural Research Institute, Japan 1954-55, "The Listening Effects of Radio English Classroom," Survey of Educational Media Research in the Far East, (1963), pp. 102-103.

ผลปรากฏว่า การใช้วิทยุได้ผลดีกว่าจึงควรใช้วิทยุสอนภาษาอังกฤษ

Saito Itsuo¹⁹ ได้วิจัยเรื่อง "ทัศนคติของครูที่มีอิทธิพลต่อการเรียนจากวิทยุของนักเรียน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของครูกับปฏิกิริยาของนักเรียนในการเรียนควยวิทยุศึกษา

วิธีดำเนินการเขาใช้ครูและนักเรียนในโรงเรียนประถมที่อยู่ในตัวเมือง และในชนบทรวม 7 แห่ง เป็นประชากร มีชั้นเรียนทั้งหมด 77 ชั้น นักเรียนแต่ละคนมีแบบสอบถามอยู่ในมือซึ่งแบบสอบถามเหล่านั้นจะเป็นรายการของวิทยุศึกษาที่สอนในชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนจัดเรียงรายการตามลำดับความสนใจของตัวเอง และให้จัดเรียงลำดับตามที่คิดว่ามีประโยชน์ ครูแต่ละคนก็ทำเช่นเดียวกัน โดยให้จัดเรียงลำดับวิชาที่ชอบสอนมากที่สุด ถนัดที่สุด แลวนำผลของนักเรียนและครูในแต่ละชั้นมาวิเคราะห์

สรุปผล พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างสูงระหว่างวิชาที่ครูชอบสอนมาก และรายการวิทยุศึกษาที่นักเรียนชอบมากในทำนองเดียวกัน ซึ่งให้เห็นว่าระหว่างวิชาที่ครูไม่ชอบสอนกับรายการวิทยุศึกษาที่นักเรียนไม่ชอบ มีความสัมพันธ์กันสูงที่ทัศนคติของครูกับการจัดเรียงรายการวิทยุศึกษาของนักเรียน ตามประโยชน์ที่ได้รับก็มีความสัมพันธ์กันสูง จึงสรุปได้ว่าทัศนคติของครูที่มีอิทธิพลต่อการชอบรายการวิทยุศึกษาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

Okamura Jiro²⁰ ได้วิจัยเรื่อง "ผลของการใช้วิทยุศึกษา 4 แบบ" เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้จากการใช้วิทยุศึกษาในลักษณะต่าง ๆ

¹⁹Saito Itsuo, "Influence of Teacher's on Student's Reaction toward Educational Radio," Survey of Educational Media Research in the Far East, (1963), pp. 108-109.

²⁰Okamura Jiro, "The Effects on Recall with Four Methods of Educational Radio Utilization," Survey of Educational Media Research in Research in the Far East, (1963), pp. 106-107.

วิธีดำเนินการ แบ่งนักเรียนเกรด 3 จำนวน 80 คน ออกเป็น 4 หมู่ หมู่ A ให้ฟังรายการวิทยุศึกษา N.H.K. ในรายการสอนภาษาญี่ปุ่น โดยไม่มีการสอนอื่นใดประกอบ

หมู่ B ให้ฟังรายการวิทยุเช่นกัน แต่หลังจากฟังแล้วมีการซักถามโดยมีครูคอยช่วยเหลือ
หมู่ C ฟังรายการเดียวกันแต่มีการอภิปรายหลังจากที่ฟังแล้ว ครูมีส่วนร่วมเล็กน้อย
หมู่ D หลังจากฟังรายการแล้วมีการถามตอบและอภิปราย

การทดสอบกระทำเป็นระยะ ๆ คือในทันทีที่ทำการทดลองเสร็จสิ้นลง และหลังจากเวลาผ่านไป 1 สัปดาห์, 3 สัปดาห์ และ 6 สัปดาห์

สรุปผลได้ว่า หมู่ A ซึ่งไม่มีครูช่วยใดคะแนนต่ำกว่าหมู่อื่นมาก หมู่ D ซึ่งมีการติดตามผลด้วยวิธีถามตอบประกอบการอภิปรายได้คะแนนสูงกว่าอีก 3 หมู่

การทดลองครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยมีการติดตามผลหรือวัดผลหลังรับฟังรายการแล้ว จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจดีขึ้น

จากการศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด ทำให้ทราบถึงปัญหาการดำเนินงานกลวิธีสอน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการสอน ซึ่งพอที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้พอสมควร